

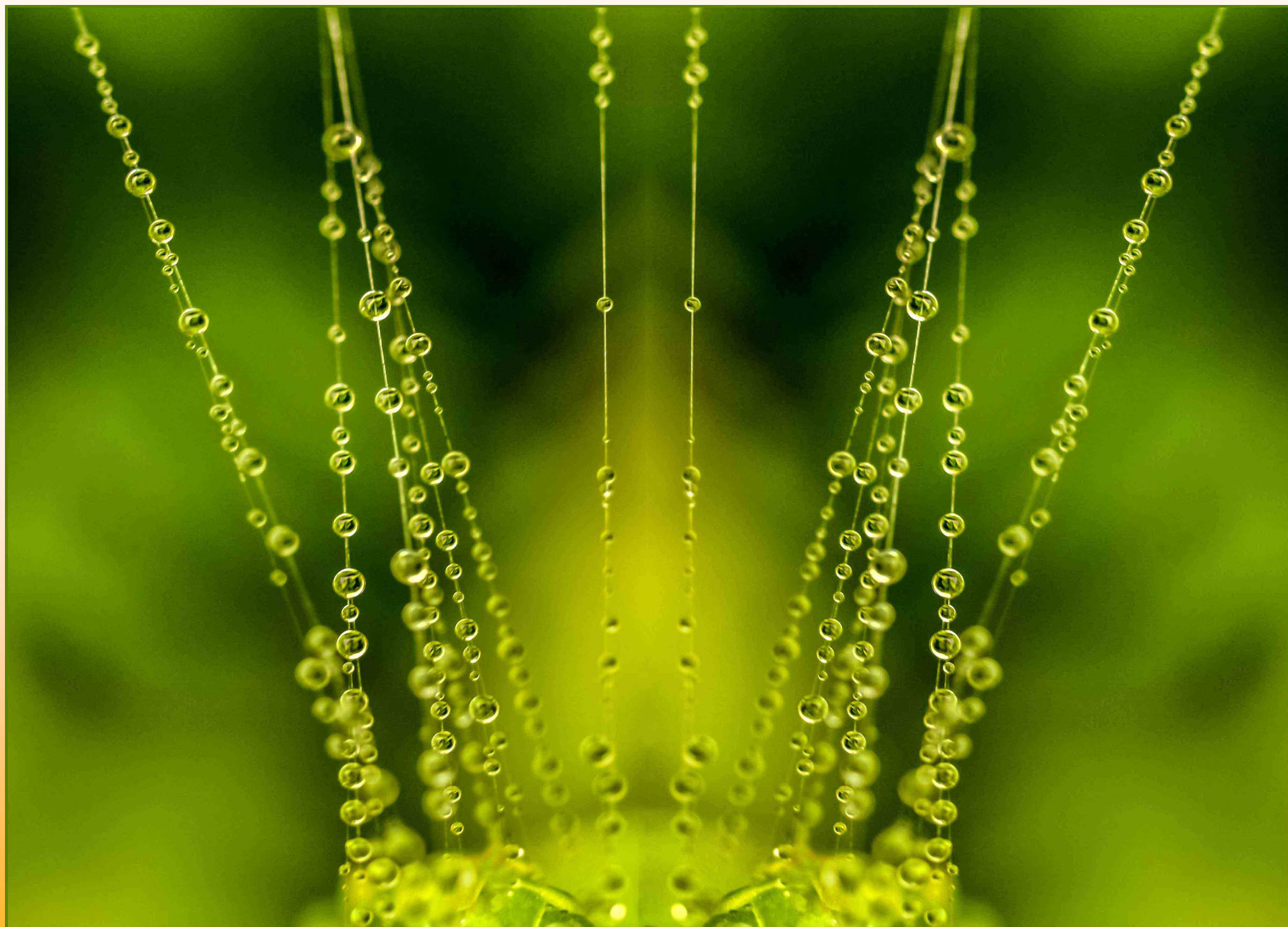
ZÁKLADY

KOMPOZICE

DIGITÁLNÍ

FOTOGRAFIE

Němcová Marie

OBSAH

knihy

Základy kompozice digitální fotografie

		Str.
1	Výběr motivu	6
1.1	Fotogeničnost	9
1.2	Jednoduchost fotografického obrazu	11
1.3	Obsah snímku	12
2	Obrazové prvky	15
2.1	Základní rozdělení obrazových prvků	15
2.2	Role prvků v obraze	19
2.3	Role figurativních prvků	20
3	Stavba fotografického obrazu	31
4	Kompozice fotografického obrazu	35
4.1	Klasická kompozice	37
4.2	Diagonální kompozice	39
4.3	Třetinová kompozice	41
4.4	Středová kompozice	44
4.5	Nedodržení pravidel kompozice	51

5	Celistvost figury	55
6	Výběr stanoviště	58
7	Vyvážení obrazových prvků	61
7.1	Symetrie a asymetrie	63
7.2	Vyvážení figurativní a nefigurativní	65
7.3	Vyvážení stranové	69
8	Směrová orientace prvků	71
9	Osvětlení	73
9.1	Zdroj světla	80
9.2	Směr světla	85
9.3	Intenzita světla	88

Každý z nás přetváří skutečnost do fotografického obrazu svým vlastním způsobem. Aby osobitost našich snímků zaujala, dokázaly potěšit rodinu, kamarády a mohli jsme se s nimi pochlubit na webu, je třeba, aby byly zajímavé, líbivé a měly jiskru. Toho dosáhneme nastavením správné expozice a respektováním kompozičních pravidel.

Tato kniha nabízí seznámení se základy kompozice. Přidáme-li k těmto znalostem časté fotografování a tvůrčí nápady, stane se tento koktejl zárukou skvělých tvůrčích snímků. Zpočátku je třeba nad záběrem více přemýšlet a později nám veškerá pravidla přejdou „do krve“. Získáme fotografický cit i vidění a naše fotografie dokáží překvapit a okouzlit. Můžeme také popustit uzdu fantazii a naladit se na tvůrčí vlnu.

„Prvních 10 000 fotografií je nejhorších.“ Henri Cartier-Breson

1 Výběr motivu

Výběr motivu je prvním a důležitým krokem k vytvoření snímku. Buď předem víme, co budeme fotografovat nebo si necháme prostor pro improvizaci. Motivem snímku může být celá vesnice nebo jediný lístek květu. Někdy stačí ve správnou chvíli zmáčknout spoušť a máme „světovku“, jindy správný záběr vyžaduje delší výběr.

Vybraný motiv by měl být líbivý, tedy fotogenický, jednoduchý, abychom vhodně sestavili obrazovou scénu a měl by být sdělný. Fotograf vždy vnímá námět subjektivně a tak jej nabízí divákovi z jiného úhlu a pohledu, než ho vidí on sám.

Samotný námět mění stále svoji podobu. Krajinu ovlivňuje osvětlení, počasí, ale také vztah fotografa k určitému námětu. Může ho oslovit moře nebo skály, je něčím inspirován, do záběru vkládá svoji náladu a to vše ovlivňuje realizaci snímku. Ve výsledném snímku by se měl vždy objevit otisk fotografovy osobnosti.

Již při výběru motivu bychom měli zvážit jeho:

- ♦ **Fotogeničnost**, tedy optický soulad, líbivost a zajímavost v tvarech, rozložení prvků, barevnosti, tonalitě i obsahu.
- ♦ **Jednoduchost**, neboť v jednoduchosti je krása. Stačí méně prvků, ale údernějších. Jejich výpověď je tak zřetelnější a účinnější a divák se ve snímku snadno orientuje. Chceme-li ukázat krásu květu, nemusíme mít na snímku celou zahradu. Ve složitém obraze se obsah rozměňuje, čímž se stává se málo přehledným.
- ♦ **Obsah**, kterým může být příběh, krása, gesto, neobyčejnost, tvar nebo abstrakce.

*„Na fotkách mám rád to,
že zachytí okamžik,
který je navždy pryč,
který se nedá zopakovat.“*

Karl Lagerfeld

Hledání onoho kouzla v námětu, který by oslovil, je tvůrčí a kreativní část fotografování. Aby toto kouzlo vyniklo a dokázalo diváka oslovit, je třeba, aby objekty v obrazové scéně byly zachyceny vhodnou formou a rozloženy v obrazové ploše tak, aby její obsah podpořily.

Projdeme-li se přírodou s aparátem v ruce, vnímáme ji zcela jinak, než bez něj. Vybíráme motiv, který by nás zaujal a oslovil, očima hledáme kompozičně vyvážený obraz a zejména zajímavou dominantu. Všímáme si také detailů, kolem kterých jindy procházíme bez povšimnutí. Fotografické vidění nás tak obohacuje, neboť vnímáme přírodu i život kolem nás citlivěji.

Zachytí-li stejný motiv dva lidé, může být výsledek zcela odlišný. Prostřednictvím vlastního snímku nabízíme druhým lidem své vlastní vyjádření, pocity, představivost, zkušenosti i pohled na svět. Vybíráme tedy motivy, které jsou sdělné a můžeme se k nim po čase vrátit s láskou, nostalgií nebo jen se vzpomínkou.

*„Fotograf potřebuje dobrou techniku, svěží hlavu plnou nápadů
a hlavně štěstí, štěstí, štěstí.“*

Joe Klamar

Kostelík na Zelené hoře byl už fotografován nesčetněkrát. V jemné a snové podobě budu věřit, že poprvé.

1.1 Fotogeničnost

Fotogeničnost je seskupení prvků, ploch a linií, které ve spojitosti se světlem, barvou i kompozicí obrazu působí na estetický cit diváka.

K fotografování vybíráme fotogenické, tedy líbivé, motivy. Tím není myšlen kýč. Výrazné barvy, námět, který se bude líbit téměř všem. Fotogenický obraz si svého diváka hledá, měl by mít hlubší smysl.

Nejčastěji fotogeničnost spojujeme s portrétem. Některá tvář je na pohled krásná, ale na fotografii se její krása nezúročí. A naopak, obyčejný obličej najednou ožije zvláštním výrazem a stane se zajímavým. Zjistíme, že je fotogenický, což znamená, že jej vnímáme příjemně tvarově, barevně, výtvarně a esteticky.

Někdy pomůže náhoda, osvětlení nebo gesto. Záleží také na tom, jak si dokážeme s tváří nebo i jiným motivem poradit a vystihnout právě to, co je pro něj typické, co jej zvýrazní a předvede ho v lepším světle.

Fotogenický může být jakýkoli figurativní prvek. Strom, zvíře, most, balík slámy, prostě cokoli. Strom se nám může zdát zajímavý a po zmáčknutí spouště jsme zklamaní. Skutečnost je jiná a zachycení optikou také. Časem se naučíme vidět podobně jako fotoaparát, získáme fotografický cit. Budeme vnímat fotogenické tvary, světlo, stíny i tonální kontrast, které společně vytvoří harmonickou scénu.

Fotogenická tvář je pouze část dobrého snímku. Ten potřebuje ještě něčím ozvláštnit. Portrét zaostřujeme na oči, které by měly být umístěny v horní třetině obrazové plochy. Pokud má portrétovaná osoba klobouk nebo jinou pokrývku na hlavě, musí být buď celá, zmenšená výřezem, nesmí se dotýkat rámu obrazu nebo ji můžeme ztmavit u rámu třeba vinětací v editoru počítače.

„V každém obraze, v každé živé věci na obraze nebo modrých očích dítěte je něco, čemu nemůžeme rozumět. Kdybychom to poznali, všechno by se zastavilo.“

Alfréd Stieglitz, autor nejslavnějšího snímku „Čtvrtá třída!“